

הרב ד"ר י. ד. סולובייצ'יק מסרב לעמדות על הבחירה לכהונת הרב ראשי בישראל

רב ד"ר יוסף דוב סולובייצ'יק, שחבורתו של מוקיריו בבקשתו לשדרו שיקבל עליו את כהונת הרב הראשי לישראל במקומו של הרב ר' ר' א' הרץוג המנוח והיתה שעה שבה נועתה לעונות לשידולים. הדיעץ עתה במכתבים לשရ-הפנים מר משה שפירא ולהרב ר' ראובן פץ בפתח-תקווה, שהחליט שלא לעמוד על הבחירה, לפי שאין רוצה להכנס את ראשו "בנפטולי פוליטיקה".

והנה לשון המכתבים גופם:

אל שר הפנים ר' משה שפירא:

"אחרי שיקול דעת בכבוד ראש ואחריו שטיפלתי בחשבונו עולמי ונפשי לא נשיאת פנים, החלטתי שאיני איש שהורם מעם על ידי ההשוגה לשאת עטרת הרבנות הראשית. חסרים לי כשרונות ישודים. מטבחני הנני מורה ומלמד. איןני בקי בהנהלת מושדים, ברוח אני מן הטעסים, מן הייזוגים ומן העתנות, ועיקר עיקרים — מן הפוליטיקה."

"קיוויתי חיללה, שאוכל להכנס רוחה בין הדברים ולבידול בין האידיאלים הרוחניים ובין הרצפים הטכניים והפוליטיים האמורים בכחונגה זו. קיוויתי, כי לא אצטרך להזכיר כל אלה הדברים, שאין נפשי חזמת או חם ואני גענית להם אלא אՐעַת, וכי מיטב מנני ומרצוי יוקדש להפצת תורה ודתת אלוקים; ומוכן ומומן הייתי לענות לקול הקרא: אָנֹנִי! אָוּלָם התהחות המצב והסתבוכת הפוליטית בעונה האחורה סביר מעכלה הבחירה לרבניות הראשיות העמידוני בקרן אורחה ביחס לכל הבעיה שבת התלבטתי ומן ארוך. פתאום נוכחתי לדעת, כי כל תקווותיהם אינם אלא חלום פלאים שאיננו עומד לגישום, וכי אי אפשר להתרומם בשעה שהמאבק על טוהרנו ועצמותנו וגולדתו של המוסד הזה בעינו עומד בכל תוקפו וחירופתו."

"בנסיבות כאלה איןני רואה עצמי ראוי והגון להימנות לכהונה הגדולה הזאת לא מבחינת כושר גופני ולא מבחינת הכרנה נפשית".

אל הרב ר' ר' ראובן פץ בפתח-תקווה:

"עדין אין לי העוצמה לנתח הרהורי במטרופוט-לשון מתוקנות ולהכריע בדברים העומדים ברומו של עולם. אולם אשׂתול עתה להשיב תשובה ברורה ומחומרת על מכתביו הנכבדים.

"אני מגלה לו את כל לב, ללא שם וסיוון של חיפוי פוליטי על פונתי. מלכתחילה, כשמסרו לי בשם שהוא רצצה לעמود לימיini ולחתם אמוני בי, הצעיר בבית הלווי — הרכעתלי לציית לביבדו ולשאת במשא הרבנות הגדולה. קיוויתי, כי יעלה בקיי להפריד את הצד הטכני-הפוליטי מן העבודה הרוחנית הגדולה — הרבצת תורה ודתת — וכי אוכל להקויש זמני ומרצוי למדידה, עיון ולמחשבת, כמו שעלה בידי כבודו באופן נפלא כל כך. אולם המאורעות האחרונים בקשר עם הרבנות הראשית, ההתגשויות האישיות וגם המפלגות היפויו או רוח חדש על המצב, ומוספקני אם אוכל לעסוק בתורה מתחוץ מנוחת-נפש וישנו חשש שאשתול בכל נפתוליה הפוליטיקה, דבר שאינו לדורי ולזרוני. لكن הנני מוכן להזוז כי במצב הנוכחי, אין אני ראוי לכהונה זו. מלמד הנני, ואין לי בעילמי אלא ד' אמות של הלהקה; איןני רוצה לצא מהם, אף אם יתנו לי מלכות שלמה."

החליטו זו של הרב סולובייצ'יק גרמה מפח-נפש לרבים וכן שלמים בתוך מדינת-ישראל עצמה וגם כאן באמריקה. לא רבים הם גדולי התורה בדורנו, שהם ראויים אותה אצלה, ומוקיריו של הרב סולובייצ'יק, שם לגאון, סבורים היו שגם מצד גודלו בתורה וגם מצד מעלה נפשו ויקר רוחו אין כמו זה מסוגל להמשיך בששלשת התהפרט, שركמו שני הרבניים הראשונים של הכנסת ישראל, הראייה קווק והראייה הרצוג זצ"ל. האכזבה באה לידי גילוי בעונותה הישראלית, ויש מקומות, שעוז יעלה בידה של דעת-הקהל להניע את הרב סולובייצ'יק שיחזור בו מסירובו.